

'Besparingen verdelen we onder drie partners', zegt Esther van Engelshoven.

door Loek
Kusiak
Beeld: HOZL

**ESTHER VAN ENGELSHOVEN,
DIRECTEUR HUISARTSENGROEP IN LIMBURG**

'SNEL, MINDER DOKTERS, GOEDKOPER'

Niet langer meer voor ieder pijntje een verwijsbrief naar de specialist, maar eerst kijken wat de huisarts zelf kan doen. Met aan zijn zijde eventueel een specialist. In het anderhalvelijnscentrum van huisartsgroep HOZL en het Zuyderland Ziekenhuis en in de PlusPraktijken vindt een zorgrevolutie op regionale schaal plaats. HOZL-directeur Esther van Engelshoven is een van de pioniers.

'In schadelast is dit volgens CZ hun duurste regio'

heeft, hun duurste regio. Willen we ouderen met complexe zorgvragen langer thuis laten wonen, dan moeten we de eerstelijnszorg in de wijk beter organiseren.' Daar richt Van Engelshoven dan ook haar energie op sinds ze in 2011 de leiding kreeg over HOZL, de zorggroep die 135 huisartsen in 70 praktijken in Oostelijk Zuid-Limburg organiseert.

Coalities

Van Engelshoven geldt als een van de drijvende krachten achter innovaties als PlusPraktijken en het PlusPunt Medisch Centrum in Heerlen waar specialisten van het Zuyderland Ziekenhuis (voorheen Atrium MC) en huisartsen samenwerken. HOZL is samen met CZ, het Atrium MC en patiëntenorganisatie Huis voor de Zorg het project 'Mijn Zorg' gestart. Dat werd gevolgd door convenanten met de V&V sector, gemeenten en de ggz om de laag opgeleide en relatief ongezonde bevolking te voorzien van goede zorg tegen lagere kosten.

'Het vergde,' brengt Van Engelshoven in herinnering, 'de nodige gesprekken om de sense of urgency van zorgvernieuwing in de regio te benadrukken, bij het ziekenhuis, dat verlies aan werk vreesde, maar ook hier intern. HOZL was na de oprichting in 2005 snel gegroeid. Intern stond nog niet alles op de rit, en dan ook nog een brug slaan met ziekenhuiszorg vond menigeen wel een erg grote verandering.'

Van Engelshoven kon huisartsen er echter van overtuigen dat er geen alternatief was. 'Ook zij zagen toenemende chronisch problematiek bij hun doelgroep, reden dus om de stijl van werken aan te passen. De

SAMENVATTING

Huisartsengroep HOZL in Oostelijk Zuid-Limburg organiseert 135 huisartsen in 70 praktijken. De regio vergrijsst in hoog tempo. Zorgkosten dreigen snel te stijgen. Samen met verzekeraars en medisch specialisten zet HOZL een nieuwe, anderhalvelijns zorg op die goedkoper is én betere zorg op maat zegt te bieden. HOZL-bestuurder Esther van Engelshoven is de drijvende kracht achter deze innovatie en transitie in de zorg.

Hoe je goede zorg levert tegen een betaalbare prijs? Vraag het Esther van Engelshoven, algemeen directeur van de zorggroep Huisartsenzorg Oostelijk Zuid-Limburg (HOZL), en zij antwoordt: 'Met horizontale doorverwijzing, ofwel het organiseren van de juiste zorg op de juiste plaats. Het uitgangspunt is "goedkoop als het kan, duur als het moet". Door zoveel mogelijk laag-complexe zorg te verplaatsen van de tweede lijn naar de eerste lijn, weten patiënten sneller waar ze aan toe zijn en bespaar je op dure ziekenhuiskosten.'

Van Engelshoven, die naast zich in de raad van bestuur van HOZL nog een bestuurder huisartsenzorg en een bestuurder anderhalvelijnszorg heeft, typeert zichzelf als 'zorginnovator', want, zegt ze: 'Als ik alleen maar iets bestaands moet consolideren, geeft dat mij geen lol.' Voor het consolideren van het zorgaanbod in Parkstad (de regio Heerlen/Kerkrade), is ook nauwelijks een legitimatie. De cijfers spreken voor zich. Van de 270-duizend inwoners zitten er 50-duizend in een van de chronische ketenzorg-DBC's van huisartsen. Dit aantal zal door de vergrijzing verder toenemen. Van Engelshoven: 'Wat de gezondheid van de bevolking betreft, kleuren wij rood op de kaart van Nederland. In schadelast is dit volgens CZ, die hier veel verzekerden

landelijke transitie in de gg en de V&V sector gaven ons ook de wind in de zeilen. En het hielp dat het ministerie van VWS onze regio en acht andere regio's aanwees als proeftuinen voor zorgvernieuwing en prestatiebekostiging.' Huisartspraktijken konden mede daarom subsidies krijgen voor innovatieve modules. Om te voorkomen dat veel van die businessplannen van huisartsen uitdraaiden op losse flodders, schoot HOZL te hulp bij het regelen van de financiering en het leggen van dwarsverbanden tussen innovaties. De zorgverzekeraars moesten zien dat alleen een goed georganiseerde eerstelijnszorg meerwaarde heeft.

Zorgstraat

Het PlusPunt Medisch centrum in Heerlen was het eerste initiatief (2104) dat in 'Mijn Zorg' van start ging. Hierbij ging het om anderhalvelijnszorg en diagnostiek. 'We kozen voor werken volgens de zogeheten Triple Aim-methodiek: gezondere populatie, betere ervaren kwaliteit van zorg, tegen lagere of minder sterk toenemende kosten. Cardiologie stond toen bovenaan.'

Recent is Esther van Engelshoven benoemd tot lid raad van toezicht bij Envida.

Een huisarts verwijst een laagrisicopatiënt met een hartklacht naar het PlusPunt Medisch Centrum. De patiënt doorloopt in een zorgstraat meerdere onderzoeken achter elkaar. De cardioloog geeft daarna direct de uitslag. De huisarts krijgt een dag later de uitslag en kan de juiste behandeling inzetten.

'Hoogrisicopatiënten,' aldus Van Engelshoven, 'bij wie direct duidelijk is dat een tweedelijns behandeling nodig is, verwijst de huisarts rechtstreeks naar het ziekenhuis. Dat betreft circa 20 procent van de patiënten. Onderzoeken worden dan ook niet dubbel uitgevoerd. De patiënt blijft wel onder behandeling van de huisarts. De ingehuurde specialisten scholen als inhoudelijk deskundigen de huisartsen in vaardigheden. Die kunnen dan laagcomplexere problematiek zelf vaker behandelen. De besparing die dat oplevert, wordt onder de drie partners verdeeld. Voor patiënten wordt het meekijktarief gehanteerd, wat buiten het eigen risico valt.'

PlusPraktijken

In 2016 werd het Plus Punt Medisch Centrum uitgebreid met dermatologie, KNO, kleine chirurgie en interne geneeskunde. En binnenkort volgen gynaecologie, orthopedie en longartsen. Van Engelshoven: 'De ervaringen van de patiënten in het PlusPunt Medisch Centrum zijn vergeleken met een controlegroep uit het Zuyderland Ziekenhuis. Onze patiënten zijn enthousiast. Ze zijn snel

**CONGRES
DE DOKTER
EN HET GELD**
6 OKTOBER DE DOELEN, ROTTERDAM

Het congres 'De dokter en het geld' legt de verbinding tussen macro-economische en politieke besluitvorming in de gezondheidszorg enerzijds en de consequenties ervan voor de dagelijkse praktijk van artsen anderzijds. Een evenwichtige inbreng in besluitvorming door artsen, bestuurders en politici draagt bij aan een betere kwaliteit en efficiency van de zorg. Gerenommeerde sprekers aan het woord en veel discussie!

Het volledige programma kunt u vinden op sympopna.nl

Dagvoorzitters

Dr. Wouter Bos

Prof. dr. Marcel Levi

aan de beurt en zien minder dokters. Maar wel dokters die beter luisteren.'

Een ander initiatief dat in 2016 is gestart betreft de PlusPraktijken, waarbij de kernvragen zijn: wat kan de huisarts zélf doen? Is hij werkelijk de regisseur en poortwachter die versnippering en onnodige zorg voorkomen kan? HOZL en CZ hebben een contract voor vijf jaar om de PlusPraktijken te volgen, terwijl Universiteit Maastricht de Triple Aim-doelstelling controleert. Van Engelshoven: 'Interventies in de PlusPraktijken richten zich op drie segmenten: preventie, die focust op leefstijlverandering en zelfregie van patiënten, doelmatig werken, dat over het verwijsgedrag naar de tweede lijn gaat, en het domein integrale zorg in de wijk, met als doel de chronische patiënt langer thuis te laten wonen. Inmiddels zijn er 15 geselecteerde huisarts-PlusPraktijken. Ze zijn gemotiveerd om er een schepje bovenop te doen. Het is niet de bedoeling om maar een van de drie innovatiesegmenten op te pakken. Het is altijd én-én-én.'

Radiodiagnostiek

De huisartsen van de PlusPraktijken zijn aangesloten bij de zorgregistratie eerstelijns van het NIVEL en worden getoetst volgens de NHG-Standaarden. 'Ze hebben een praktijkondersteuner (POH) aan hun zijde en verwijzen

'Voor patiënten wordt het meekijktarief gehanteerd'

via een centraal planbureau patiënten naar het ziekenhuis. Huisartsen verwijzen onderling ook door naar collega's met bijzondere competenties en in afgelegen gebieden kan de huisarts ook een internist op spreekuur laten komen. Zo wordt ook de kennis van de huisarts verdiept.'

Binnenkort komt er nog een PlusPunt Medisch Centrum op het Zorgplein Brunssum, waar een locatie van het Zuyderland is gevestigd. 'De koppeling met de outreached-functie van het ziekenhuis willen we samen met de V&V sector opschalen naar buurtgerichte zorg voor kwetsbare ouderen. Met samenwerking onder één dak tussen huisarts, geriater, longarts en cardioloog is veel winst te behalen. Onze werkwijze is sowieso al zo tot 30 procent goedkoper dan de tweede lijn. Door het slim aan te pakken, stijgen de behandelvolumes in de eerste lijn en zijn grotere besparingen mogelijk.'

Loek Kusiak is freelance journalist.

LOOPBAAN

Esther Van Engelshoven studeerde aan de TU Eindhoven af als bedrijfskundig ingenieur en ontdekte al snel dat haar hart uitging naar de zorg. Ze werkte als hoofd inkoop bij het Academisch Ziekenhuis Maastricht toen Tonnie van Ham van bureau Rieken&Oomen (Werving, Selectie&Interim) haar polste voor de functie van algemeen directeur van HOZL. 'Niet dat ik meteen toehapte,' blikt Van Engelshoven terug. 'Ik was benieuwd naar de langetermijnvisie bij HOZL. Voor het voltooien en consolideren van interne processen kon men beter iemand anders nemen. De informatie die Tonnie over HOZL had opgediept en gesprekken met andere bestuurders overtuigden mij van de kansen om HOZL verder te helpen als innovatieve en samenwerkingsgerichte organisatie.'

Tonnie van Ham: 'Aan het opstellen van een bestuurdersprofiel tot aan de uiteindelijke keuze gaan veel stap-

pen vooraf. De beste kandidaat is vaak niet de meest voor de hand liggende. Om geijkte patronen te doorbreken, kijken we verder en vragen we door. Bij Esther van Engelshoven had ik al snel de overtuiging dat deze functie paste bij haar persoonlijkheid. Ze kreeg uiteindelijk van de selectiecommissie ook een volmondig ja.'

'Door een geplaatste kandidaat in zijn of haar loopbaan te blijven volgen, ontstaat een langetermijnrelatie. Boeiend is dat je dan kunt focussen op natuurlijke momenten in iemands loopbaan die aangeven of deze persoon ook in is voor andere rollen.' Dat laatste heeft ertoe geleid dat Van Engelshoven vanwege haar expertise op het gebied van innovatie en kwaliteit van zorg op voordracht van Rieken&Oomen is benoemd tot lid van de raad van toezicht bij zorginstelling Envida. Rieken&Oomen is door HOZL tevens gevraagd aanbevelingen te doen voor leden van een nieuwe raad van commissarissen.